POMPONIVS.

Lætus de Romanæ Vrbis
uetuſtate nouiter impræ/
ſſus/ ac per Marianum de
Blanchellis Prænestinum
emendatus.

Camillo de Porcariis Basilicæ sancti Petri de Vrbe Canonico Iacobus mazochius Romanæ Achademiæ Bibliopola Salutem.

h Abebis & tu quoq; doctissime atq; humanissime Camille aliquod ex formis librariis officinæ nostre meæ in te obseruantiæ & uolũtatis testimoniũ: quod si impar fuerit tuis erga me beneficiis plurimis & maximis/ eandem tuam implorabo humanitatem ut æqui boniq; faciat:|quam sepe alias in meis temporibus promptã mihi & paratam sum expertus: quanq̃ si in hac quasi allegatiõe noui de uetustatibus urbis uoluminis/merita uirtutis tuæ/ seiũctim ab officiis amicitiæ nostræ expendere ipsa per se uoluero:cui dignius q̃ tibi hæc Pomponii læti elucubratio de antiquitatibus urbis Romæ dedicetur :' qui in eadem Romana Ciuitate ita nobilitate prestas/ ut multo eminentius excellas uirtute:cuius singularis doctrĩa/optimis ac modestissimis moribus coniuncta est: qui tantã obtines humanitatem & in fouendis amicis subleuãdisq; industriam/ ut difficile admodum sit iudicatu: utrum in remissione iucundior/an in occupatione sis diligentior. Sed qd ago/qui me in pelagus tuarũ laudũ mersum ire conor. Habebo igitur ad rem ꝓpositã receptũ ut te magnopere rogem: quam uoluntatem mihi aliis in rebus prestitisti/eandẽ in hoc munere sane q̃exiguo mihi uti nunc prebeas Vale.

AMHPITHEATRVM.

IN media urbe amphiteatrum inchoatum a Vespasiano:perfectum a Domitiano cum incrustatione intrinsecus & extrinsecus cum signis:& in singulis superioribus arcubus erãt statuæ marmoreæ: illic fiebãt ludi: sub tãto ædificio subsunt cloacæ adeo ut pars ædificii substineatur a cloacis:ab latere ædificii uersus septentrionem & orientem erat uia publica strata lapidibus quadratis & magnis : amphiteatrum nũc appellatur Colosseum a Colosso qui ibi erat. Est autẽ Colossus magna statua:quando ludi fiebant ædificiũ linteis operiebatur.

BVSTA GALLICA.

Post Capitolium inter septẽtrionem & orientem est locus appellatus busta gallica/ubi Galli in magna copia a/ Camillo interfecti fuerunt & ibi habent sepulchra. locus nunc dicitur portogallo.

AESCVLAPII & Concordiæ templum.

In horto sanctæ Mariæ nouæ est uestigiũ templi æsculapii & Concordiæ.

ARCVS COSTANTINI.

In radicibus montis Palatini uersus colosseũ est arcus Costãtini principis cũ uictoriis alatis qui profligauit mascẽtiũ filiũ maximiani. is costãtinꝰ fuit britãnicus.

SEPTIZONIVM SEVERINI.

In templo ſanctæ Luciæ ſub colle ſancti Gregorii eſt ſeptizonium Seuerini dictum a ſeptem zonis.

SVBVRA.

Subura incipit inde ubi eſt Coloſſeus & producitur uſq; ad Exquilias.

IOVIS SIMVLACHRVM.

Fragmentũ minimæ rotunditatis prope Coloſſeũ cinctum erat marmoribus ſuper erat Iouis ſimulachrũ.

IOVIS STATORIS TEMPLVM ET DOMVS CICERONIS.

In ea parte Palatini montis: quæ aſpicit circum maximum fuit templũ Iouis ſtatoris: prope quod fuit domus Ciceronis.

TEMPLVM PACIS.

Poſt palatium ſtatim uerſus Septentrionem ſunt ruinæ templi pacis: quod templum poſt bella ciuilia Veſpaſianus ædificauit.

DOMITIANI STATVA.

Inter Capitolium & palatium ubi remanſerunt tres columnæ altæ erant treſdecim ſatis ornatæ. Super has columnas erat ſtatua equeſtris aurei: & ſub pedibus erat Rhenus fluuius Germaniæ de qua triumphauit.

APERTVRA TERRAE CVRTII ET TEMPLVM VVLCANI CVM SCIPHO QVI TENVIT ROMVLVM ET REMVM.

In eodem loco fuit olim illa apertura terræ in quam se dimisit Curtius ornatus unacũ equo: terra statim coi/uit/& pestis euanuit. Iste locus est in parte fori Romani circum quod fuerunt multa templa & ornamenta: inter que templum Vulcani / ante quod templũ pen/debat sciphus qui tenuit Romulũ & Remum.

Prope forum ubi nunc est hospitale aromatoriorũ fuit porticus Antonini imperatoris & Faustinæ.

SATVRNI ET OPIS TEMPLVM.

Sub Capitolio est parua ecclesia: quæ diruta imminet Hospitali sanctæ Mariæ de porticu: ubi fuit templum Saturni & Opis eius uxoris. In quo templo fuit æra/rium populi Romani.

SEVERI IMP. ARCVS.

In radicibus Capitolii uersus aquilonẽ & zephyrũ ad hortum æstiuũ est arcus Seueri Imperatoris.

IVNONIS MINERVAE TEMPLVM ET CONCORDIAE.

Prope fuit Iunonis monetæ templum & cõcordiæ in/le fuerunt multi gradus ad Capitolium.

CARCER TVLLIANVS.

In radicibus Capitolii super forum Romanū uersus septentrionem est carcer/ nunc dicitur sancti Petri fuit illa pars carceris/ quam construxit Tullus hostilius & appellabatur Tullianum.

CARCER PLEBIS.

Ex altera parte capitolii uersus meridiem ubi est eccle/sia sancti Nicolai in Carcere fuit postea ibi ædificatus carcer & a Claudio decemuiro quem appellauit carce/rem plebis Romanæ.

THEATRVM MARCELLI.

Vbi nunc est domus Sabellorum fuit olim theatrum Marcelli.

VELIA ET DOMVS CATILINAE

Illa pars Palatini montis quæ uidet forum Romanū appellatur Velia/quia ibi pastores antiqui ante censu/ram ouium uellebant lanam ex ouibus eadem pars ha buit domū Catilinæ & Catuli.

AEDIFICIVM NERVAE IMP.

Inter capitolium & exquilias uersus Aram cæli adhuc sunt magna ædificia cum inscriptione ædificii Neruæ Imperatoris.

FORVM TRAIANI ET PORTICVS.

Inter capitoliū & quirinalē collem ab ædificio Neruæ

usq; ad columnam coclidem & radices capitolii fuit forum Traiani/circum quod erant ornamenta innumerabilia quæ fuerunt aducta ex toto orbe terrarum uersus occasum porticus cum amplis & excelsis columnis & cũ magnis epistiliis/ adeo mirabile opus fuit ut qui intuerentur non potuerint adduci ad credendum illa esse facta manibus hominum sed gigantum. Pars tota quæ uergit ad occasum quia mons Quirinalis impediebat tota excisa fuit & solo æquata/ ne forum spacio fraudaretur.

COLVMNA IN FORO TRAIANI.

Columna quæ est in foro Traiani est erecta a/populo Romano honore traiani post uictoriam Dacis & ipse Traianus columnam non uidit. Concessit enim ad indicendam expeditionem.

PANTHEON.

Vbi nunc est sancta Maria rotunda ibi fuit Pantheon dedicatum Ioui ultori:cuius tegmẽ fuit ex laminis argenteis. Illas laminas substulit Constantinus nepos Eraclii ueniens ad urbem.

ANTIPATHEN.

Antipathen appellatur protirion idest locus ante portam templi quod M.agrippa fecit. Antiqui in omnia templa ingrediebãtur per gradus ascendendo/ in unũ tantum descendebant.

CONSI TEMPLVM.

In templũ quod in honorẽ Consi.i.dei consiliorum fuit

ædificatum descendebatur pluribus gradibus & nul-
lis ascendebatur.

TEMPLVM BONI EVENTVS.

Prope supradictũ Pantheon erat templũ boni euẽtus: & ædificia prope pantheon sunt ruinæ M. agrippæ & extendunt usq; ad domũ quæ fuit Cardi. Spoletini.

THERMAE NERONIS.

Aedificia quæ sunt ad sanctum Eustachiũ fuerũt thermæ Neronis postea instaurate ab Alexandro Imperatore & dictæ Alexandrinæ.

CAMPVS MARTIVS.

Vbi est ecclesia sancti Laurẽtii in Lucina cũ hortis ubi fuit Cãpus martius appellat9:in quo habebãt comitia & ubi est domus noua facta quæ est capellanorũ cuiusdam capellæ sancti Laurentii fuit basis nominatissima

HOROLOGIVM.

In Campo martio ubi est Epitaphium capellanorũ ibi fuit effossum horologium quod habebat septem gradus circum: & lineas distinctas metallo inaurato & solum campi erat ex lapide amplo quadrato : & habebat lineas easdẽ: & in angulis quattuor uenti ex opere musiuo cum inscriptione ut boreas spirat.

COLLIS HORTVlorum ossa Neronis.

Collis qui surgit a dextris eundo ad sanctam Mariã de populo uocatur collis hortulorum:in quo sepulta

fuerunt ossa Neronis: pars quæ subiacet plana uergẽs ad austrũ & libyn habebat hortos & tota humida.

PINCIVS.

Locus ille qui uidetur esse mons supra flumen appella tur Pincius a/ quodam Ciue ex colle hortuloꝝ candi/ dati descendebant albis uestibus qui erant petituri ma gistratũ.

DOMVS MARTIALIS.

Inter collem Quirinalem & hortulos est locus depre/ ssus: ubi nunc est uinea quæ appellatur Pila tyburtina prope quam fuit domus Martialis: uñ.

Sed tyburtinæ sum proximus accola pilæ
    Qua uidet antiquũ rustica Flora Iouem.

Istà pila nunc uocatur Tybur uetus: antiqui cogitaue runt a/ porta collina protẽdere mœnia usq; ad pontem miluium per montes propter suauitatem istius plani/ tiei: sed Aruspices uetuerũt/ quia nõ licebat circa Vrbẽ comitia facere & legere milites.

EQVI DVO ET STATVAE & Cybele.

Exeundo a/ domo Pomponii eundo per dorsum mon tis quirinalis uersus Septentrionẽ sunt duo equi cum statuis marmoreis: qui missi fuerunt a/ Tiridate Rege Armeniæ ad Neronem imperatorem. Sunt tres statuæ Constantinoꝝ sedentes tenentes cornucopiæ sinistra manu: hæ sunt statuæ deoꝝ fluminum/ significant re/ rum copiam. Est & Cybele sedens super duobus leoni/ bus turrita quia præest turribus & ca[illegible]tis.

VBI FIEBANT FLORALIA.

Eundo a/ ſiniſtris eſt uallis incluſa parietibus ubi fie/bant Floralia & mons a/dextris habet domum Cardi/nalis Neapolitani ea eſt pars Quirinalis montis/& uo catur mons Clatræ & Apollinis. Mons a/dextris uo/catur Capitolium uetus/&pars eſt Quirinalis ubi fuit templum Iouis antiqui quod templũ Capitolinũ.

TEMPLVM HERCVLIS & Quirini.

In medio fere dorſo a/ſiniſtris fuit templum Quirini. Quidam othomedio Ianenſis Senator urbis expolia/uit templum & ex ornamentis facti ſunt gradus in ara cœli/ & gradus quibus aſcenditur Capitoliũ.

VICVS ET STATVA MAMVRII.

Adhuc per dorſum Quirinalis ubi eſt templũ ſanctæ Suſannæ a/ſiniſtris ibi fuit uicus Mamurii/ & ibi erat eius ſtatua. Fuit autẽ Mamurius faber ærarius/ qui fe/cit ancilia Numæ pompilii . Eſt autem Ancile ſcutum longius q̃ latius quaſi ambe ciſum. Poſt templum ubi fuit eccleſia ſancti Sabini ibi fuit Saluſtii forum.

PORTA COLLINA.

In ipſo colle Quirinali eſt porta Collina quæ diu fuit ultima porta Vrbis/ & mœnia nõ multo ſpacio exten/debantur uerſus occaſum & erat finis.

LOCVS SVPPLICII ET VIRGINVM VESTAE.

A finiſtra intrinſecus euntibus eſt locus editus & ele/
uatus/ ubi erat antrum artificio factum teſtudinatum
cum exiguo foramine unde emittebãt ueſtales quæ cõ
miſerant impudiciciã/ & ne perirent fame in antro erãt
excauatæ duæ paruæ feneſtræ: in altera erat lucerna ac
cenſa: in altera lac & aqua/ poſtea populus mittebat ter
ram quouſq; terra ad ſummitatem perueniret forami/
nis ita moriebantur illic ſacerdotes cum ueſtibus ſacer
dotalibus priuſq̃ hoc fieret. Intrinſecus ante portã au
ferebãtur ſacra monialibus: & poſtea agrediebant por
tam ſed non poterant uertere caput: deinde nõ licebat
exire ſacerdotem per illam portam per unum annum:
& totus populus ea die in luctu erat.

VIA SALARIA.

Via extrinſecus Salaria uocatur qua Sabini ferebãt ſa
lem ex Vrbe.

HORTI SALVSTIANI.

Intrinſecus a/ porta Collina a/ ſiniſtris eſt uallis lon/
ga ubi fuerunt horti Saluſtiani circundati pulcherri/
mis ædificiis qui fuerunt non modo morũ ſedent pro
pter ſumptum & ornatum ædificiorum ſatis amæni &
aquæ ſubterraneæ manu factæ irrigabant hortos.

DE VIA Nomentana/ Viminali/ & Quirinali.

Prope portã Viminale quæ eſt proxima porta Colline
cõiungũtur duo colles Viminalis & Quirinalis extra
porta Viminali incipit uia quæ uocatur [illegible]

VIMINALIS ET EXQVILIAE.

Viminalis collis a/ Ioue uimineo dictus / & Exquiliæ ab excubãdo confunduntᷣ qui ſunt duo mõtes urbis.

TEMPLVM QVIRINI.

Vbi ſunt thermæ Diocletiani & Maximiani quæ non fuerunt inchoatæ ab ipſis ſed a/ Veteribus: inter ipſas thermas a/ Septentrione fuit templum Quirini quod dorſum quirinalis appellatur alta ſemita.

BALNEA L. PAVLI.

In deſcenſu Quirinalis montis uerſus meridiem ubi nunc eſt domus de Comitibus & turris militiæ fuerũt balnea L. Pauli.

THERMAE CONSTANTINI.

In ipſo colle quirinali erãt thermæ Conſtantini Imperatoris quæ extendebantur uſq; ad domũ de Colũna.

VALLIS QVIRINALIS ET DOMVS POMPONII ATTICI.

Inter uiminalem & quirinalem uallis eſt Quirinalis dicta ibi eſt ſancti Vitalis templum: ubi Romulus apparuit ante lucem Proculo cum aſcenderet in cœlum ubi fuit domus Pomponii Attici.

PVTEVS PROBAE.

In eo Quirinali eſt templũ ſanctæ Agathæ: & in ipſo [illegible] templo ſancti Vitalis eſt puteus qui

dicitur puteus diuæ Probæ: nã Proba uirgo eũ fecit.

LAVACRVM AGRIPPINAE.

In aſcenſu Viminalis collis uerſus Septentrionem eſt templũ ſancti Laurẽtii paniſpernæ ubi lauacrũ Agrippinæ matris Neronis: quod lauacrum poſtea magna impenſa Hadrianus Cæſar inſtaurauit: ibi nunc ſunt moniales.

TVRRIS MOECENATIS.

In uia quæ eſt poſt thermas inter Orientẽ & aquilonẽ ubi eſt aſcenſus in illa parte eminẽtiori fuit turris mœcenatis: unde Nero dicitur inſpexiſſe incendiũ urbis.

CAMPVS EXQVILINVS.

Sub illa turri uerſus Septentrionẽ eſt campus Exquilinus ubi olim comburebantur cadauera mortuorum: cuius rei nidor multum Vrbi nocebat. Auguſtus qui ſtuduit emendare aerem conſenſu Po. Ro. & Senatus cõceſſit campum Mœcenati ubi faceret pulcherrimos hortos: nũc appellatur campum uarium q̃ ibi poſtea detinebantur animalia.

PORTA EXQVILINA & Viminalis.

In hoc campo ſunt [illegible] portæ Vrbis: Altera uocatur Exquilina quæ eſt clauſa. Altera Tyburtina. Inter hãc portam & portam Viminalem erat porta quæ uocabatur porta inter aggeres [illegible] nũc eſt clauſa ubi uia erat ſatis munita [illegible] E regiõe huius portæ erat [illegible] Gordiani Imperatoris.

PVTICVLAE.

Extra portam Exquiliam uel Exquilinā erat locus qui dicebatur Puticulæ : ubi erant frequētes putei quibus condebantur ossa combustorum.

PORTA SANCTI LAVRENTII.

Porta sancti Laurētii est in aquæductu & externis nō porta.

AD VERBVM PILEATVM.

Iuxta portam sancti Laurentii ad dextram exuntibus templum sanctæ Viuianæ & sex miliū martyrū ubi [illegible]abatur antiquitus ad Verbum pileatum/ꝙ ibi fuit imago ursi habentis pileum in capite.

DVO TROPHAEA.

Post ecclesiam sancti Eusebii est pars ædificii ubi sunt duo trophæa idest spolia hostium: Alterum trophæū habet toracem cum ornamentis & clypeis ante imagi/nem uictoriæ : Alterum habet instrumenta omnia ad pugnandum & clypeos & habet uestes.

GALIENI IMP. MONVMENTVM.

Vbi est ecclesia sancti Viti est arcus diratus cum mo/numento Galieni Imperatoris.

THERMAE TITI ET VESPASIANI.

Post ecclesiam sancti Martini uersus orientem sunt rui/næ thermarū Titi & Vespasiani ruinæ cisternæ terma/rū Titi uocāt[illegible] capocces [illegible] partes aquarū.

PHILIPPI IMP. THERMAE.

Post thermas Titi inter aquilonē & eurum sunt thermæ Philippi Imperatoris. Post est uallis inter Exquilias & Cœlium montem/quæ ducit ad portam sanctæ Crucis/quæ est pars aquæductus.

VIA PRAENESTINA.

Via quæ est extra portam sanctæ Crucis uocatur Prænestina.

EXQVILIAE.

Exquiliæ incipiūt a/ templo sancti Petri a/ uinculis & protendūtur usq; ad ecclesiam sanctæ Crucis inde ad thermas Diocliciani illinc circum eundo includit ecclesiam sanctæ Mariæ maioris / prope quam erat basilica Sicimini Romani & sanctæ Praxedis usq; ad sanctum Petrum a/ uinculis.

COELIVS LATERANENSIS.

Cœlius mons incipit ab ecclesia sancti Io. Lateranen̄. a/familia Lateranoꝝ sic dicitur: & finit ubi est Ecclesia sancti Gregorii;& est magni ambitus/& includit ecclesias quattuor coronatoꝝ/sancti Stephani rotūdi/sancti Ioannis & pauli/sancti Petri marcellini in radicibꝰ montis cœlii supra est quadruuiū inter cœliū & exquilias. Coelius appellatus a/quodā ciue Cœlio uibenno qui præstitit aurum Romanis contra Sabinos.

PORTA COELIMONTANA.

Porta cœlimontana appellatur illa quæ est sub sancto

Iohanne:extra quam est uia Campana.

PORTA METRODORI & Coelicolus.

Inter portam coelimontanã & portam in uia latina est porta quæ appellatur Metrodori clausa nunc: & illle mons parui ambitus/ qui est post cælium montem ad Orientẽ appellatur Coelius minor idest coelicolus/ me mĩnit Martialis.

REGIO PORTAE CAMPANAE.

Regio portæ campanæ est post Coeliũ montẽ & Auentinum usq; ad radices ascensus ad sanctũ Ioannem.

PORTA CAPENA: VIA APPIA: THERMAE ANTONIANAE: VIA NOVA.

Porta sancti Sebastiani uocat̃ porta Capena/ & extrinsecus uia uocatur Appia/ quæ est Regina aliarũ uiarũ: ducit usq; ad Brundusiũ. Ista uia priusq̃ peruenias ad Ecclesiam sanctoꝝ Nerei & Archillei & Sixti uocatur uia Noua: quæ ducebat ad thermas Antonianas quæ fuerunt Antonini caracallæ: quæ thermæ sunt a/ dextris post ecclesiam sancti Nerei & Archillei. Et fluuiolus qui oritur longius ab Vrbe. xx. mil. pas. in agro maritino rigat radices montis Auentini & ingreditur Tyberim.

AVENTINVS.

Auentinus ab auibus dictus est: & incipit a/ flumine. magnum habet ambitum/ & extẽditur usq; ad moenia

ubi est porta Capena/& ad metam ubi est porta sancti Pauli. Mons Auentinus est longior & latior habet ec/clesias multas ad occasum supra Tyberim ecclesiā san/ctæ Sabinæ/ Alexii/ Mariæ in medio/ sanctæ Priscæ. ad orientem prope finē longitudinis sanctæ Barbinæ.

VIA HOSTIENSIS SEPVL/CHRVM C. CESTII.

Prope portam sancti Pauli/extra quam uia est & appel lat' Hostiēsis est Pyramis quadrata cuiusdā C. Cestii.

CAMPVS FIGVLORVM.

Campus ad portam sancti Pauli post Auentinum est campus ubi hodie fit cursus Equorꝝ: In medio surgit collis ubi fuerunt figuli/& ipse collis factus est ex frag mentis uasorꝝ fictilium. Aliæ figulinæ erant extra por tam Viminalē a/dextris ubi surgit collis eius materiæ.

HORREA ROMANORVM.

Post Auentinum montem uersus meridiem supra Ty berim planicies magna ubi erāt. CLX. horrea quæ ser uabant triticum Po. Ro. & erant magna & longa.

PONS SVBLICIVS.

Sub Auentino est pons qui olim appellabatur Subli cius. Erat enim ligneus nā sublices intelliguntur mag næ arbores. postea ab Aemilio fact9 est lapideus & ap pellatur Aemilius.

TEMPLVM MATVTAE Leucothoes.

Parua ecclesia rotunda sancti Stephani supra tyberim olim fuit Matutæ Leucothoes/ idest albæ deæ/ hoc est deæ matutini temporis.

TEMPLVM Herculis & ara maxima.

Post muros Scolæ grecæ statim non longe fuit Templum Herculis in foro boario rotundum cum multis antiquitatibus dirutum tempore Sixti quarti. Nõ longe ab hoc templo/ Templum uersus Auentinum fuit appellatum Ara maxima.

CRISOCOLLA CIRCVS maximus.

Pauimentum Circi maximi fuit ex Crisocolla: Est aũt Crosocolla dura materies/ quæ nascitur postq̃ aurum effossum est/ ex auro retinet colorẽ/ in cætero est lapis In hoc circo fiebant ludi ubi erant duo magni obelisci quoꝝ alter est maximus omniũ qui sunt in orbe. Est autem circus inter palatinũ montem & auentinũ.

PALATINVS MONS.

Mons palatinus habet in circuitu mille passus: ea fuit prima sedes P.R. & prim9 locus habitatus & sedes Imperii cõstituta ibi pp̄ qđ Hercules in eo mõte hospitio fuit recept9 ab Euãdro rege. Palatiũ aũt appellat᷑ a/ Palãte urbe arcadiæ unꝰ rex Euãder uenit ideo in eo mõte fuit sedes P.R. pp̄ quã causam ubicunq; est sedes magni principis palatiũ appellatur: sed malũ omen est Imperio Romano q꜓ propria sedes est inhabitata.

IANI VELABRVM.

In foro boario duo Iani.i.logiæ ibi recipiuntur merca tores/& habet in se quadruuiũ:unus ianus hæret eccle siæ sancti Georgii/ nã longe hinc inter Auentinũ fuit uelabrũ ita dictũ ꝙ cũ locus esset paludosus hoies qui uolebãt transire in auentinũ ferebant cymba & solue/ bãt stipẽ : pecunia aũt quæ soluitur nautis uelatura ap pellatur unde uelabrum.

TIBERIS SINVS prope Capitolium.

Sub Capitolio tyberis inferebat sinũ qui ꝑtingebat ra dices palatii:ubi nũc est eccl̃ia sci Theodori ĩ eo spacio prope fuit tẽplũ & ibi expositꝰ Romulus & Remus in alueolo.i.scypho ligneo.

FICVS RVMINALIS.

Ibi fuit ficus ruminalis appellata a/ruminæ lupæ. Est aũt ruma mãma.

LVPERCAL.

Supra in capitolio e/regione istoꝝ locoꝝ fuit Luper/ cal hoc est mansio lupæ quæ nutriuit Romulũ & Re/ mum erat aũt lupercal antrum prope tres colũnas.

TEMPLVM Castoris & Pollucis.

In fine fori Romani fuit templum Castoris & Pollu/ cis prope quod paruulus fons.

TARPEIVS MONS.

Tarpeius mons diuiditur in duos colles: in capitoliũ & arcem: in eius medio erat uallis in qua fuit Asylum

ad quod confugientes erant tuti. Erat autem Aſylum templum inuiolabile & ibi fuit templum Iouis.

TEMPLVM IOVIS CAPITOLINI.

In capitolio fuit templū Iouis magni capitolini quod erat quadratū quo quo uerſu pedibus.C.altitudo.cl.

FINIS.

REGIONES ANTIQVAE VRBIS.

PRIMA REGIO PORTAE CAPENAE.

Porta capena
uicus druſianus
uicus ſulpitii citerioris
uicus pulurarius
uicus trium ararum
ædis martis
ædis tempeſtatis
Area ſpei
area pinaria
lacus promæthei
balineum torquati
balineum mamertini
balineum antiochiani
thermæ cōmodianæ
arcus diui traiani
mutatorium cæſaris

uicus camenarū & ædis
uicus ſulpitii ulterioris
uicus fortunæ obſequētis
uicus honoris & uirtutis
uicus fabricii
ædis mineruæ
ædis Apollinis
area galli ſiue thalli ſiue thalliæ
area carſucæ
lacus uipſani
balineum uectis bolani
balineum abaſcantiani
thermæ ſeuerianæ
arcus diui ueri parthiri
arcus druſi
almo fluuius

uici.ix.
uicomagiſtri.xxxvi.
denuntiatores.ii.
domus.ccxx.
balineæ priuatæ.lxxxii.
piſtrina.xx.
ædiculæ.x.
curatores.ii.
inſulæ.iii.mil.ccl.
horrea.xiii.
lacus.lxxxiiii.

Regio in ambitu continet ped.xii.mil.ccxxvi.

REGIO SECVNDA COELImontiū.

Templum Claudii
campus martialis
antrum cycoplis
caput aphricæ
domus Philippi
regia tulli hoſtilii
manſiones albanæ
armentarium
ludus matutinus
cohortes quinq; uigilū
ædiculæ.viii.
curatores.ii.
inſulæ.iii.mil.
horrea.xiii.
piſtrina.xii.
macellum magnum
lupatiæ
caſtra peregrina
arbor ſancta
domus uectiliana
manſiones
mica aurea
ſpolium ſamarium
ludus gallicus
uici.xii.
uicomagiſtri.xxviii.
denuntiatores.ii.
domus.cxxxiiii.
balineæ priuatæ.xx.

Regio in ambitu continet ped.xii.mil.cc.

REGIO TERTIA ISIS & Serapis.

Moneta Amphiteatrũ quod capit loca.lxxxvii.mil.

ludus magnus	ludus daricus
domus britiana	ſamium coragium
prætura præſentiſs.	thermæ Titi cæſar. aug.
lacus paſtoris	ſchola queſtorum
ſchola capulatorum	porticus liuia
caſtra miſenatum	ſubura
Vici.viii.	ædiculæ.viii.
uicomagiſtri.xxiiii.	curatores.ii.
denuntiatores.ii.	inſulæ.ii.mil.d.cc.lvii.
domus.c.lx.	horrea.xiii.
balineæ priuatæ.lxxx.	lacus.lxv.
piſtrina.xii.	

Regio in ambitu continet pedes.xii.mil.cccl.

REGIO QVARTA.

Templum pacis	templum Veneris
templum Fauſtinæ	templum telluris
uia ſacra	baſilica Conſtantini
baſilica Pauli æmilii	ſacri portus
forum tranſitorium	balineum daphnidis
porticus aſſidata	ara uulcani cũ uulcanali:
Buccinum aureum	ubi lothos a/ romulo ſata
apollo ſandalarius	horrea carthacea
ſororium tigillum	meta ſudans

coloſſus altus pedes.CC.& ſemis habens in capite ra/dios ſeptem ſinguli pedes.xxii.& ſemis.

carinæ	domus Pompei

auita Ciceronum domus
ædiculæ.viii.
curatores.ii.
domus.c.xxxviii.
balineæ priuatæ.lxxv.
pistrina.xii.
Vici.viiii
uicomagistri.xxxii.
insulæ.ii.mil.d.cclvii.
horrea.viii.
lacus.lxxviii.
Regio in ambitn continet pedes.xiii.mil.

REGIO QVINTA.

Exquilina cum turri & colle Viminali.
lacus promethei
nympheum diui Alexādri
horti plantiani
Hercules fullanus
campus exquilianus
lucus petelini
ara Iouis uiminei
Isis patricia
thermæ olympiadis
ædiculæ.xv.
curatores.ii.
insule.iii.mil.dccc.l.
lacus.lxxix.
balineæ priuate.lxxv.
macellum liuiani
cohortes septem uigilum
horti mœcenatis
amphiteatrum castrense
cāpus uiminalis cū agger
domus aquilii iurecōsultī
minerua medica
lauacrum Agrippinæ
Vici.xv.
uicomagistri.lx.
denuntiatores.ii.
domus.clxxx.
horrea.xxiii.
pistrina.xii.
Regio in ambitu continet pedes.xv.mil.dcccci

REGIO SEXTA.

Alta semita
uicus mamuri

uicus bellone
templum sarapeum
templum Floræ
Capitolium uetus
statua mamuri plumbea
domus attici
templum gentis flauiæ
senatulum mulierum
thermæ dioclitiani
decem tabernæ
area calidii
Vici.xii.
uicomagistri.xlviii.
insulæ.iii.mil.d.v.
horrea.xviii.
lacus.lxxvi:

templum salutis
templū apollinis & clatræ
floralia
forum salustii
Templum quirini
malum punicum
horti salustiani
thermæ constantinianæ
balnea Pauli
ad gallinas albas
cohortes tres uigilum
ædiculæ.xvi.
Curatores duo
domus.c.
balineæ priuatæ.lxxv.
pistrina.xii.

Regio in ambitu continet pedes.xv.mil.d.c.

REGIO SEPTIMA.

Via lata
cohortes septem uigilum
nympheum iouis
campus Agrippæ
castra gentiana
templum nouū fortunæ
sacellum senii sangi
forum suarium
horti liuiani
ad mansuetas

lacus ganymedis
arcus nouus
ædicula capraria
templum Solis
porticus Constantini
templū nouū Quirini
equi ænei tiridatis
forum archemonium
pila tyburtina
lapis pertusus

Vici.x.
uicomagistri.xl.
denuntiatores duo
domus.cxx.
pistrina.xvi.
lacus.lxxvi.
ædiculæ.xii.
curatores duo
Insulæ.iii.mil.ccclxxxv.
horrea.xxv.
balineæ priuatæ.lxxv.
Regio in ambitu continet pedes.xii.mil.dcc.

REGIO OCTAVA.

Forum Romanum
comicium
cloacinæ templum
græcostasis
miliareum aureum
templum Veneris cluarine
pila oratia
templum castrorum
equus æneus Domitiani
ludus æmilius
arcus Fabianus
Iani duo celebris mercatorũ locus
templum Vestæ
templum Romuli
forum Cæsaris
forum Augusti
uictoria aurea
tabernæ nouæ
colũna cũ statua M.ludii
Aedis opus & saturni
septem tabernæ
senatulum aureum
curia
templum concordiæ
atrium Mineruæ
iulia porticus
puteal libonis
regia Numæ
templum deũ penatium
templum Iani
stationes municipioꝝ
cohortes sex uigilum
Forum Traiani cum templo & equo eneo & columna coclide quæ est alta ped.cxxviii. habetq; intus gradus.clxxxv.fenestrellas.xlv.
ædicula concordiæ supra grecostasim

lacus curtius basilica argentaria
ædis uictoriæ uicæ poscæ
umbelicus urbis Romæ templū Titi & Vespasiani
basilica Pauli cum phrygiis columnis
Ficus ruminalis in comicio uicus ligurum
Apollo translatus ex apolonia:xxx.cu.
delubrum Mineruæ ædicula iuuentæ
Porta carmentalis uersus circum flaminium
Capitolium templum Iouis tonantis
ædis ueiouis signū iouis impatoris a Præneste de/uectum asylum
templum uetus mineruæ horrea germanica
horrea agrippina aqua cernēs q̄tuor scauros
forum boarium sacellū pudicitiæ patritiæ
ædes herculis uictoris a lr̄a cognoīata rotūda & parua
antrum caci ædis matutæ
uicus iugarius idem & furarius cū signo uortūni
porticus margitaria uicus unguentarius
helephantus herbarius Vici.xii.
ædicule totidem uicomagistri.xlviii.
curatores.ii. denuntiatores.ii.
insulæ.iii.mil.dccc.lxxx. domus.c.l.
balineæ priuatæ.lxvi. horrea.xviii.
lacus.cxx. pistrina.xx.
Regio in ambitu continet pedes.xii.mil.dccc.lxvii.

REGIO NONA.

Circus flaminius stabula.iiii. factionū.viii.
ædis antiqua apollinis cum lauacro.

porticus Philippi mimitia uetus
mimitia frumentaria cripta balbi
porticus corynthia Gn.octauii quæ prima.xii.fuit
theatrum balbi capit loca.xxx.mil.
Iuppiter pōpeian9.cl.cæſ.dicauit & a uicinitate appel.
theatrum marcelli capit loca.xxx.mil.
delubrum Cn.domicii carcer Cl.x.uiri
templum bruti callaici campus martis
uilla publica ubi primū populi cenſus eſt auctus.
trigaria equiria
horti luculani fons ſcipionum
ſepulchrum auguſtoꝝ ciconiæ
nixæ pantheon ioui uictori
baſilica macilii thermæ adriani
tēplū diui antonini cū coclide colūna quæ eſt alta ped
clxxv.habet intus gradus.ccvi.& feneſtrellas.lvi.
thermæ adriani thermæ agrippæ
therme neronianæ quæ poſtea alexandrinæ.
templum boni euentus porticus argonautarum
ædis bellonæ uerſus portam carmentalem Ante hanc
ædem columna index belli inferendi.
meleagricum iſeum
ſerapeum calcidica mineruium
minerua diuor
inſula phelidii ſiue phelidis Vici.xxx.
ædiculæ totidem uicomagiſtri.xlviii.
curatores.ii. denuntiatores.ii.
inſulæ.iii.mil.dcc.lxxviii. balineæ priuatæ.lxiii.
horrea.xii. piſtrina.xx.
Regio in ambitu cōtinet pedes.xxx.mil.d.

REGIO DECIMA.

Palatium
uicus curtarum
uicus ſalutaris
uicus cliuuſq; diei
ædis Iouis ſatoris
uicus padi
uicus fortunæ reſpiciētis
uicus Apollinis
Roma quadrata
caſa Romuli
prata bacchi ubi fuerunt ædes Vitruuii fondani
ara febris
œdis matris deum
ſicelia
templum fidei
domus ceroniorum
Iouis cenatio
ædes Apollinis ubi Lydini pendent inſtar arboris mala ferentis
bibliotheca
ara palatina
domus Dioniſii
domus Ciceronis
uelia
fortuna reſpiciens
uictoria germanica
ædes raymuſiæ
domus auguſtiana
ſedes Imperii Romani
ædes Iouis uictoris
domus Q .catulli
ædes Diouis
curia uetus
ſeptizonium ſeueri
lupercal
pentapylon Iouis arhitratoris
domus tyberiana
auguratorium
ad mãmeam hoc eſt dicte mammeæ
Vici.vi.
uicomagiſtri.xxiiii.
denuntiatores.ii.
domus.lxxxviii.
horrea.xlviii.
ædicolæ totidem
curatores duo
Inſulæ.ii.mil.dc.xliiii.
lacus.xxx.
piſtrina.xx.
balineæ priuatæ.xxxvi.
Regio in ambitu habet pedes.xii.mil.dc.

REGIO VNDECIMA.

Circus maximus
circus maximus qui capit loca.ccclxxxv.mil.

Portæ.xii.
templum Mercurii
ædes ditis patris
ædes Cæreris
ædes ueneris opus fabri gurgitis
porta trigemina
salinæ
Apollo cælispex
ædes portumni
Hercules oliuarius
ara maxima
ædes cæreris
ædes pompei
obelisci.ii.iacet alter alter erectus
ædes murciæ
ædes consi subterraneæ

Forum oblitorium in eo columna est Lactaria ad quã infantes lacti alendi deferuntur.

uelabrum maius
uelabrum minus
arcus Constantini
Vici.viii.
ædiculæ totidem
uicomagistri.xxxii.
curatores.ii.
denuntiatores
insulæ.ii.dc:
domus.lxxxviii.
balineæ priuatæ.xv.
horrea.xvi.
lacus.lx.
pistrina.xii.

Regio in ambitu habet pedes.xi.mil.d.

REGIO DVODECIMA.

Piscina publica
uicus Veneris almæ
uicus piscinæ publicæ
uicus dianæ
uicus ceios
uicus triari
uicus aquæ salientis
uicus laci tecti
uicus fortunæ mãmosæ
uicus colapeti pastoris
uicus portæ rusculanæ
uicus portæ neuiæ

uicus uictoris
area radicana
fortuna mammosa
ædis bonæ deæ subsaxanæ
thermæ antoniani
campus lānatarius
cohortes tres uigilum
priuata hadriani
ædiculæ totidem
curatores.ii
insulæ.ii.mil.ccccIxxxvi.
balineæ priuatæ.xliiii.
horrea.xx.

horti asinani
caput uiæ nouæ
isis antenodoria
donum delphini
septem domus pareborū
domus chilonus
domus cornificii
Vici.xii.
uicomagistri.xlviii.
denuntiatorts.ii.
domus.c.xiiii.
lacus.lxxx.

Regio in ambitu habet pedes.xii.mil.

REGIO TERTIADECIMA.

Auentinus
uicus frumentarius
uicus ceseti
uicus laci miliarii
uicus trium altium
uicus loreti minoris
uicus colūnæ ligneæ
uicus mundiciei
uicus fortunæ dubiæ
templum connæ dianæ
thermæ siriacæ
thermæ uarianæ
priuata traiani

uicus fidii
uicus trium uiarum
uicus ualerii
uicus capitis canteri
uicus nouus
uicus armilustri
uicus maceriarius
uicus loreti minoris
armilustrum
thermæ decianæ
templum libertatis
dolocenū siue doloctrum
remuria

mappa aurea
horrea gabæ
ſcalæ gemoniæ
ſchola caſſii
forum piſtorium
ædiculæ totidem
curatores.ii.
inſulæ.ii.mil.cccclxxxviii.
balineæ priuatæ.lxiiii.
horrea.xxvi.
placanon
horrea amicei
porticus ſabaria
templum Iunonis reginæ
Vici.xvii.
uicomagiſtri.lxxiiii.
denuntiatores.ii.
domus.c.iii.
lacus.lxxviii.
piſtrina.xx.
Regio in ambitu continet pedes.xvi.mil.cc.

REGIO QVARTADECIMA.

Tranſtiberis
uicus gemini
uicus longi aquilæ
uicus quadrati
uicus rutiliani minoris
uicus brutianus
uicus ſtatuæ ualerianæ
uicus pauli
uicus ſemipublici
uicus lcci reſtituti
uicus ſergi
uicus uiberini
naumachiæ.ii.
uaticanus
ianiculum
uicus cenſori
uicus roſtrati
uicus ſtatuæ ticianæ
uicus rutiliani maioris
uicus ianuclenſis
uicus larum lucalium
uicus ſalutaris
uicus ſex lucei
uicus patratili
uicus ſaufei
uicus ploti
gaianium
corniſcæ
horti poinitii
maniæ ſacellum

balineum ampelidis	balineum priſcidianæ
ſtatua ualeriana	ſtatua ſicciana
cohortes ſeptem uigilum	caput gorgonis
templum fortis fortunæ	area ſeptimiana
thermæ ſeptimianæ	Ianus ſeptimianus
Hercules calcans	campus brutianus
campus codetanus	horti getæ
caſtra lecticariorum	Vici.xii.
ædicule totidem	uicomagiſtri.lxxxviii.
curatores.ii.	denuntiatores.ii.
inſulæ.iiii.mil.ccccv.	domus.cl.
balineæ priuatæ.lxxxvi.	lacus.clxxx.
horrea.xxii.	piſtrina.xxii.

Regio in ãbitu habet pedes.xxxiiii.mil.cccclxxxvi.

Senatula tria Vnum inter Capitolinm & forum ubi magiſtratus deliberabant: Alterum ad portam capenam: Tertiũ citra ædem bellonæ in circo flamineo ubi dabantur Senatus legatis quos in urbem admittere nolebant: Quartũ ſenatũ matronarũ in quirinale.

bibliothecæ.xxix.publicæ ex his precipue duæ Palatina & Vlpia.

Obeliſci magni ſex: duo in circomaximo maior eſt pedum cxxxii.minor ped.lxxxviii.& ſemis

unus in Vaticano.

unus in campo martio ped.lxxii.

duo in manſeolo auguſti pares ſinguli ped.xlii.& ſemis.

Obeliſci priuati.xlii. in pleriſq; ſunt notæ ægyptiorũ.

PONTES OCTO.

Mulusus
Vaticanus
Fabritius
Palatinus
Aelius
Ianuclensis
Cæstius
Aemilius qui ante Sublitius.

CAMPI OCTO.

Viminalis
Exquilianus
Agrippæ
Martius
Codetanus
Bruttanus
Peculiarius
Lannatarius
Vnus ultra tiberim : Cāpus Vaticanus extra numerum.

FORA SEDECIM.

Romanum quod dicitur magnum
Cæsaris augusti
Boarium
Transitorium
Nolitorium

Piſtorium
Traiani
Antenobardi
Suarium
Archemonium
Dyoclitiani
Gallorium
Ruſticorum
Cupedinis
Piſcarium
Saluſtii

BASILICAE DECEM.

Vlpia
Pauli
Neſtini
Neturnii
Macidii
Martiana
Veſcellaria
Floſelli
Siciminii
Conſtantiniana

THERMAE XII.

Traiani
Titi
Agrippæ
Syriacæ

Commodianæ
Seuerianæ
Antonianæ
Alexandrinæ quæ Neronianæ
Dyoclitianæ
Decianæ
Constantinianæ
Septimianæ

Iani per omnes regiones incrustati & adornati signis duo precipui ad arã Fabianam superior inferior.

AQVAE XX.

Appia
Martia
Virgo
Claudia
Herculanea
Tepula
Damiata
Traiana
Annia
Halsia galisiena quæ Augusta
Cærulea
Iulia
Algentiana
Cininia
Sabatinæ

Aurelia
Septimiana
Seueriana
Antoniana
Alexandrina

VIAE XXIX.

Appia
Latina
Labicana
Campana
Præneſtina
Tiburtina
Collatina
Nomẽtana q̃ figulẽſis
Salaria
Flaminea
Aemilia
Claudia
Valeria
Oſtienſis
Laurentina
Ardeatina
Setina
Quinctia
Gallicana
Triumphalis
Patinaria
Ciminia

Cornelia
Tiberina
Aurelia
Cassia
Portuensis
Gallia
Laticulensis.

CAPITOLIA DVO VETVS ET NOVVM.

Amphiteatra duo
Colisei duo
Columnæ coclides duæ
Macella duo
Theatra tria
Ludi quinq;
Nymphea undecim
Equi ænei inaurati uigintiduo
Equi eburnei nonagintaquattuor
Tabulæ sine numero
Signa sine numero.
Arcus marmorei trigintasex
Lupanaria quadragintaquinq;
Latrinæ publicæ. Cxliiii.
Cohortes proetoriæ decem
Cohortes urbanæ quattuor
Cohortes uigilum septem
Excubitoria quattuordecim
Vexilla duo cõmunia

Castra peregrina
Castrua misenatium
Castra tabellariorum
Castra lecticariorum
Castra uictimariorum
Castra salgamaiorum
Castra sibitariorum
Castra equitum singulorum duo
Mensæ oleariæ.xxiiii.mil.ii.

FINIS.

NOMINA REGIONVM EX PRAEDICTIS EXCEPTA.

Regio.i.	Porta Capena
Regio.ii.	Celimontium
Regio.iii.	Isis & Serapis
Regio.iiii.	Templum pacis
Regio.v.	Exquilina
Regio.vi.	Alta semita
Regio.vii.	Via lata
Regio.viii.	Forum Romanum
Regio.ix.	Circus flaminius
Regio.x.	Palatium
Regio.xi.	Circus maximus
Regio.xii.	Piscina publica
Regio.xiii.	Auentinus
Regio.xiiii.	Transtiberis

FINIS.

PORTARVM NOMINA EX TORTELIO SVMPTA.

Fluentana nunc sanctæ Mariæ populi. Pinciana. Salaria. Viminalis nunc sanctæ Agnetis. Exquilina atq; Tyburtina sancti Laurētii. Neuia porta sanctæ Mariæ maioris. Asinaria sancti Ioānis. Capena porta Accia dicitur. Hostiēsis nūc sancti Pauli. Aurelia nūc sancti Pancratii. Tryumphalis inter hospitale sancti Spiritus & basilicā beati Petri. Pertusa. Viridaria. Angeli. Aenea.

MONTIVM NOMINA.

Capitolinus uel Tarpeius. Auentinus Palatinus. Cælius. Exquilinus. Viminalis. & Quirinalis.

Impræssum Romæ per magistrum Iacobum mazochiū Anno. M.d.x.